

Dosarul nr.3ra-1251/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (V.Jomiru-Niculiță)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (E.Palanciuc, A.Malîi, Vl.Clima)

DECIZIE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând cererea de recurs declarată de Întreprinderea cu capital străin "Gas Natural Fenosa Furnizare Energie" societate cu răspundere limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu capital străin "Gas Natural Fenosa Furnizare Energie" societate cu răspundere limitată împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, intervenienți accesorii Glavan Aurel și Glavan Elena cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Întreprinderea cu capital străin "Gas Natural Fenosa Furnizare Energie" societate cu răspundere limitată și a fost menținută hotărârea din 02 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 23 septembrie 2016, întreprinderea cu capital străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, intervenienți accesorii Glavan Aurel și Glavan Elena privind anularea deciziei Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 183 din 16 august 2016.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la data de 16 august 2016, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a adoptat decizia nr.183 privind obligarea întreprinderii cu capital străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată de a rezilia contractul de furnizare a energiei electrice cu Elena Glavan – locul de consum situat pe adresa XXXXX și de a încheia la aceeași adresă contract de furnizare a energiei electrice cu solicitantul Andrei Glavan.

A declarat reclamanta că a contestat cu cerere prealabilă decizia nr.183 din 16 august 2016, iar la 19 septembrie 2016 Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a respins cererea prealabilă pe motiv că argumentele sunt neîntemeiate și nejustificate.

A indicat că Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică nu poate impune ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată încheierea contractului cu Andrei Glavan, pentru că la acest loc de consum nu au fost stinse datoriile și nu a fost reziliat contractul cu Elena Glavan. Contractul de furnizare a energiei electrice cu Andrei Glavan nu poate fi încheiat din simplul motiv că consumatorul Elena Glavan nu a achitat datoriile și nu a parcurs procedura de reziliere a contractului de furnizare a energiei electrice. Or, la același loc de consum nu pot exista concomitent două contracte de furnizare a energiei electrice. Imposibilitatea existenței a două contracte de furnizare a energiei electrice la același loc de consum este confirmată și de ANRE, în răspunsul la cererea prealabilă, în care se menționează expres că la un loc de consum nu pot exista concomitent două contracte și două echipamente de măsurare.

A menționat că obligația de achitare a datoriilor la locul de consum și de reziliere a contractului de furnizare a energiei electrice, în caz de vânzare a unui imobil, îi revine vânzătorului imobilului, care trebuie s-o parcurgă după înstrăinarea imobilului. Atunci când această obligație nu este respectată, contractul de furnizare împreună cu datoriile acumulate subzistă, motiv din care noul proprietar al imobilului este împiedicat să încheie contractul de furnizare a energiei electrice la acest imobil, deoarece contractul precedent nu a fost reziliat.

A susținut că la momentul cumpărării, în baza principiului diligenței și a obligației de informare, părțile contractului de vânzare-cumpărare trebuie să verifice și să-și demonstreze achitarea la zi a tuturor plăților legate de acel bun. Astfel, cumpărătorul își asumă riscul unor eventuale datorii care vor împiedica prestarea serviciilor, datorii care nu dispar odată cu perfectarea contractului de vânzare-cumpărare a imobilului.

Prin urmare, în conformitate cu pct. 34 al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice și nestingerii datoriilor existente la punctul de consum, este imposibilă încheierea unui al doilea contract de furnizare cu dobânditorul imobilului, deoarece vânzătorul imobilului n-a parcurs procedura de reziliere a contractului de furnizare a energiei electrice, cu plata tuturor datoriilor, punând vânzătorul în imposibilitatea de a încheia contract de furnizare a energiei electrice.

A invocat că ANRE nu are dreptul de a impune ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată să rezilieze contractul de furnizare cu Elena Glavan, or, acesta nu poate fi obligat să rezilieze contractul de furnizare a energiei electrice cu ultima datorită simplului fapt al expirării celor 30 zile după deconectare, deoarece rezilierea contractului reprezintă o opțiune și un drept exclusiv al furnizorului, pe care acesta îl exercită ori de câte ori are interesul să o facă.

Conform prevederilor legii, opțiunea de reziliere a unui contract pentru neexecutarea obligațiilor contractuale de către una din părți este un drept și nu o

obligatie a celeilalte parti. Astfel, este exclusă orice posibilitate ca o parte a unui contract să fie obligată să rezilieze un contract contrar voinței și intereselor sale.

A susținut că nu sunt pertinente argumentele ANRE că odată cu înstrăinarea imobilului, fără parcurgerea procedurii de reziliere a contractului de furnizare a energiei electrice și plata datoriilor, ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată ar fi obligată să rezilieze contractul de furnizare. Prevederile legale și normative instituie obligația de reziliere a contractului de furnizare în legătură cu înstrăinarea imobilului doar în sarcina vânzătorului (fostului proprietar), neexistând nici o normă legală care ar obliga furnizorul de energie electrică să rezilieze contractul de furnizare la momentul înstrăinării imobilului.

Legea prevede doar un singur temei care obligă furnizorul să reînceapă livrarea și anume plata energiei electrice, soluție de altfel, corectă și echitabilă, pentru a nu pune furnizorul în situația de a fi victimă a comportamentului omisiv al consumatorilor, în cazurile în care nu poate controla și supraveghea operațiunile care au o influență asupra procesului de recuperare a datoriilor.

A specificat că schimbarea proprietarului imobilului situat pe adresa XXXXX nu a condus la apariția unui nou potențial consumator de energie electrică. Deși imobilul sus numit a fost înstrăinat pe 19 mai 2014, urmând ca la data înregistrării în registrul bunurilor imobile, posesia asupra acestuia să fie transmisă către cumpărător, totuși, vânzătorul Elena Glavan a continuat să-l folosească până în prezent. O dovadă, în acest sens, constituie certificatul nr.12 din 05 august 2016, eliberat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor -190, prin care se confirmă că în perioada 2011-2016, în apartamentul nr.XXXXX locuiește Elena Glavan, în calitate de chiriaș principal și fiica ei, Glavan Vladlena.

De asemenea, ca dovadă servesc și petițiile ultimei din anul 2016, adresate ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată și ANRE în care menționează că respectivul imobil îi aparține, indicându-1 drept loc de trai.

A invocat că după vânzarea imobilului, Elena Glavan a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată la 22 iunie 2016, în care referindu-se la apartamentul din XXXXX, a menționat că este apartamentul ei.

Prin urmare, deși între Elena Glavan și Andrei Glavan, care este fiul acesteia, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare, acest contract n-a avut ca efect trecerea posesiunii asupra imobilului către Andrei Glavan, deoarece Elena Glavan este cea care utilizează de facto energia electrică în acest imobil și se comportă ca proprietar al acestuia.

A concluzionat că ANRE încurajează comportamentele evazive, de rea credință ale consumatorilor care, deși au posibilitate de a stinge datoriile nu o fac, ci apelează la argumente formale pentru a se eschiva de la onorarea obligațiilor de plată și ocolind prevederile normative, să beneficieze de energie electrică.

Prin hotărârea din 02 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul

declarat de Întreprinderea cu capital străin "Gas Natural Fenosa Furnizare Energie" societate cu răspundere limitată și a fost menținută hotărârea din 02 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 18 iulie 2018 Întreprinderea cu capital străin "Gas Natural Fenosa Furnizare Energie" societate cu răspundere limitată a declarat recurs împotriva deciziei din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

ÎCS "Gas Natural Fenosa Furnizare Energie" societate cu răspundere limitată a relatat că prima instanță și instanța de apel au interpretat eronat legea, or, prevederile legale impun stingerea datoriilor înaintea reînțepirii furnizării energiei electrice la un loc de consum. În conformitate cu art. 12 alin. (7) și (8) al Legii cu privire la energetică, nr. 1525 din 19.02.1998, în caz de înțrerpere a furnizării energiei electrice la un loc de consum pentru neplată, furnizorul este obligat să reînceapă livrarea de energie electrică doar după efectuarea plății.

S-a mai indicat că concluziile instanțelor ierarhic inferioare precum că Andrei Glavan nu are careva datorii față de furnizor pentru consum de energie electrică și nu există temeieri legale pentru a-i refuza în încheierea contractului, sunt neîntemeiate, deoarece prin hotărârea din 22 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) s-a încasat datoria în sumă de 15 121,31 de lei în mod solidar de la Glavan Elena și Glavan Andrei.

ÎCS "Gas Natural Fenosa Furnizare Energie" societate cu răspundere limitată menționează că contractul de furnizare a energiei electrice cu Glavan Andrei nu poate fi încheiat din motiv că, consumatorul actual – Glavan Elena nu a achitat datoriile și nu a parcurs procedura de reziliere a contractului de furnizare a energiei electrice. Or, în condițiile în care la același loc de consum nu pot exista concomitent două contracte de furnizare a energiei electrice, încheierea contractului de furnizare a energiei electrice cu Andrei Glavan fiind imposibilă atât timp cât nu au fost achitate datoriile și nu a fost reziliat contractul de furnizare a energie electrică cu Glavan Elena.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 24 octombrie 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Întreprinderea cu capital străin "Gas Natural Fenosa Furnizare Energie" societate cu răspundere limitată neîntemeiat și care urmează a fi respins din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit.a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a determinat definitiv circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, apreciind probele prezentate de părți în corespundere cu prevederile art. 130 CPC, multiaspectual, complet, în ansamblul și interconexiunea lor, aplicând corect normele de drept material.

Materialele cauzei atestă, că în temeiul contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil din 19 mai 2014, încheiat între Glavan Elena și Glavan Andrei, ultimul a devenit proprietarul bunului imobil – apartamentul nr. XXXXX.

La 21 mai 2014, contractul de vânzare-cumpărare menționat a fost înregistrat în modul stabilit la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala întreprinderii de stat „Cadastru”.

Astfel, Andrei Glavan a obținut cu drept de proprietate privată imobilul-XXXXX, iar la 21 iunie 2016 a înaintat cererea și tot setul de documente către ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată, înregistrată cu nr.22583, prin care a solicitat încheierea contractului de furnizare a energiei electrice la locul de consum NLC 2099800.

Prin decizia Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.183 din 16 august 2016 „Cu privire la cererea dlui Andrei Glavan împotriva refuzului întreprinderii cu capital străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată în încheierea contractului de furnizare a energiei termice”, s-a decis ca întreprinderea cu capital străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată în scopul excluderii impedimentelor la încheierea contractului de furnizare a energiei electrice cu Andrei Glavan, va rezilia unilateral contractul de furnizare a energiei electrice încheiat cu Glavan Elena. La fel, s-a obligat întreprinderea cu capital străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată, ca în termen de 2 zile lucrătoare, din momentul recepționării deciziei, să încheie contract de furnizare a energiei electrice cu Glavan Andrei, la locul de consum din XXXXX.

Înaintând prezenta acțiune în judecată împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată a solicitat anularea deciziei Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 183 din 16 august 2016.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii acțiunii ca fiind neîntemeiată, soluție menținută și de instanța de apel.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs reține că decizia instanței de apel din 23 mai 2018, a fost adoptată cu respectarea normelor de drept procedural și material, respectiv urmează a fi menținută.

Conform prevederilor pct. 34 al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, expres prevede că obligația de a achita integral plata și datoriile

pentru energia electrică consumată, aparține consumatorului final care a înstrăinat imobilul, dar nu celui care l-a procurat.

Conform dispozițiilor art. 70 alin. (12) din Legea nr. 107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică, furnizorul serviciului universal, furnizorul de ultimă opțiune sînt în drept să suspende sau să rezilieze în mod unilateral contractul de furnizare a energiei electrice numai în cazurile stabilite și cu respectarea termenelor și a condițiilor stabilite în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice.

Conform pct.45 al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, în cazul deconectării instalațiilor electrice ale consumatorului final de la rețeaua electrică, conform punctelor 116, 1161, 118 și 1181 ale prezentului Regulament, furnizorul suspendă contractul de furnizare a energiei electrice pentru 30 zile calendaristice din ziua deconectării. Dacă, pe parcursul acestei perioade, consumatorul final nu înlătură motivele pentru care au fost deconectate instalațiile electrice și nu solicită reconectarea lor la rețeaua electrică, furnizorul este în drept să rezilieze în mod unilateral contractul de furnizare a energiei electrice.

Astfel, reieșind din normele legale citate, Colegiul civil menționează că ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată urma să rezilieze unilateral contractul de furnizare a energiei electrice cu Elena Glavan. La caz, recurenta, în calitate de furnizor de energie electrică, a beneficiat de dreptul său de a rezilia sau a nu rezilia contractul de furnizare a energiei electrice cu Elena Glavan, doar pînă cînd ultima nu a înstrăinat bunul imobil și n-a parvenit solicitarea actualului proprietar legal Andrei Glavan de a încheia contractul de furnizare a energiei electrice.

Conform pct. 29 al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, furnizorul încheie cu consumatorul casnic contract de furnizare a energiei electrice pentru fiecare loc de consum luat aparte.

Punctul 147 al Regulamentului menționat prevede că, fiecare loc de consum se dotează, în mod obligatoriu, cu echipament de măsurare pentru evidența consumului de energie electrică, iar caracteristicile și locul de amplasare ale acestuia sînt specificate în contractul de furnizare a energiei electrice.

Din analiza prevederilor legale enunțate, Colegiul menționează că instanța de apel temeinic și legal a stabilit că, la un loc de consum nu pot exista concomitent două contracte și două echipamente de măsurare. Din aceste considerente, pentru a nu încălca dreptul legal al lui Andrei Glavan de a beneficia de energie electrică, contractul cu Elena Glavan urma să fie reziliat de furnizor în condițiile pct. 45 al Regulamentului.

Cu atît mai mult că după înstrăinare, Elena Glavan nu mai are nici un drept legal asupra imobilului, iar locul de consum este constituit anume pentru furnizarea energiei electrice în acest apartament (imobil).

La fel, instanța de recurs indică că lui Andrei Glavan nu-i pot fi restricționate drepturile sale prin refuzul în încheierea contractului de furnizare a energiei electrice. Se atestă că, nu se formează un nou loc de consum, dar a apărut un nou proprietar-potențial consumator de energie electrică, or, nu locul de consum utilizează energia

electrică, dar consumatorul persoană fizică, iar reclamantul nu are încheiat cu Andrei Glavan un alt contract de furnizare a energiei electrice.

Nu poate fi reținut argumentul recurenteii precum că prima instanță și instanța de apel au interpretat eronat legea, deoarece prevederile legale impun stingerea datoriilor înaintea reîncepterii furnizării la un loc de consum. În conformitate cu art. 12 alin. (7) și (8) al Legii cu privire la energetică, nr. 1525 din 19.02.1998, în caz de întrerupere a furnizării energiei electrice la un loc de consum pentru neplată, furnizorul este obligat să reînceapă livrarea de energie electrică doar după efectuarea plății.

Or, conform prevederilor art. 12 alin. (7) și (8) al Legii cu privire la energetică nr. 1525 din 19.02.1998 (în vigoare pînă la 20.10.2017), în cazul în care consumatorul nu plătește integral, în termenul stipulat în contract, energia electrică și termică, gazele naturale consumate, furnizorul este în drept să întrerupă livrarea în modul stabilit de contract sau de lege. Furnizorul este obligat să reînceapă livrarea de energie electrică și termică, de gaze naturale după efectuarea plății pentru consum.

La caz, aceste norme nu sunt aplicabile, deoarece obiectul litigiului îl constituie hotărârea ANRE de obligare a recurenteii de a încheia contractul de furnizare a energiei electrice și nu de a anula datoriile pentru consumul de energie electrică sau de a reconecta locul de consum la rețeaua de distribuție a energiei electrice.

Respectiv nu poate fi condiționată procedura de semnare a contractului de furnizare a energiei electrice de neplata datoriilor pentru consum.

Or, recurenta dispune de pîrghii legale pentru recuperarea datoriilor inclusiv fiind prevăzută și sancțiuni pentru neonorarea obligațiilor de către consumator.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurenteii precum că prin hotărârea din 22 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana s-a încasat datoria în sumă de 15 121,31 de lei în mod solidar de la Glavan Elena și Glavan Andrei, deoarece nu este incidentă speței examinate, așa cum, decizia Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 183 a fost adoptată la data de 16 august 2016, adică anterior emiterii soluției de încasare a datoriei din contul lui Andrei Glavan.

Or, obiect al prezentului litigiu îl constituie legalitatea deciziei nr. 183 din 16 august 2016, dar nu încasarea datoriei la energia electrică din beneficiul lui Andrei Glavan.

În aceste condiții, nu pot fi reținute nici argumentele recurenteii precum că instanța de apel la examinarea pricinii nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii în fond și că a aplicat greșit normele de drept material, deoarece acestea sunt declarative, lipsite de suport legal și probatoriu.

Analizînd întregul material probator administrat în cauză, prin prisma criticilor invocate de către recurentă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția instanței de apel întemeiată și legală.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al

Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea cu capital străin ”Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată.

Se menține decizia din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 02 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu capital străin ”Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” societate cu răspundere limitată împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, intervenienți accesorii Glavan Aurel și Glavan Elena cu privire la anularea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru